

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ
ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
Affecting factors of social welfare for the elder Policy Implementation:
Donyang Tambon Administration Organization Muang District Phetchaburi Province

พิชญ์กานต์ ปรีเปรม¹

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาความสำเร็จต่อการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์กรบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรคือผู้สูงอายุในพื้นที่บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลดอนยาง จำนวน 720 คน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 257 คน จากการสุ่มแบบมีชั้นเชิง การเก็บตัวอย่างใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ มีขนิมเลขคณิต ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติอ้างอิงได้แก่ สหสัมพันธ์เพียสัน และการถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาปรากฏว่า (1) ความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุไปปฏิบัติ สามารถอธิบายความผันแปร ความสำเร็จของการนำนโยบายผู้สูงอายุไปปฏิบัติได้ร้อยละ 33.5 โดยมีสมการตัวแปรที่อธิบายความสามารถดังกล่าว 5 ตัวแปร

คำสำคัญ: ปัจจัยแห่งความสำเร็จ, การนำนโยบายไปปฏิบัติ, สวัสดิการสังคม

Abstract

This study aimed of verified (1) The effectiveness to Social welfare for the elder policy implementation (2) To study the association between the affecting factors of Social welfare for the elderly policy implementation and the effectiveness of social policy implementation. The population areas the elders residing in service area of Donyang Tambon Administration Organization Muang District Phetchaburi Province at the number of 720 person. Manhole the sample are employed Yamane principle to taking 257 personas by means of stratified sampling. Questionnaires was instrument for data altering Mange standard deviation and percentage were and as descriptive statistics. Pearson's R and stepwise Regression were employed as inferential statistics. The findings were as following; (1) The effectiveness of Social welfare for the elder was high level. (2) The demographic factors, the affecting factors of Social welfare for the elder policy Implementation were correlated the effectiveness of said policy implementation significance at .05

¹ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

statistical. (3) The demographic and the affecting faction were explain the variation of the effectiveness of said policy implementation at 33.5%.

Keywords: Effectiveness, Policy Implementation, Social welfare

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 284 ได้มีการตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งมีเนื้อหาสาระในการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยพยายามถ่ายโอนภารกิจหน้าที่ที่หลายประการที่รัฐดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และภารกิจเดียวกันนั้นเององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถรับผิดชอบในการดำเนินการได้ รวมทั้งกำหนดให้มีการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ กำหนดให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ (วุฒิสารต้นไชย, 2544: 2)

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 มาตรา 16 (10) ได้ถูกกำหนดขึ้นโดยคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีการกิจที่จะถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

และด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2545: 210-212)

ในปัจจุบันจำนวนผู้สูงอายุและสัดส่วนผู้สูงอายุ (ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) ของประเทศไทยเพิ่มขึ้นในอัตราที่รวดเร็วทำให้โครงสร้างประชากรของประเทศไทยกำลังเคลื่อนเข้าสู่ระยะที่เรียกว่า "ภาวะประชากรผู้สูงอายุ (Population Ageing)" อันจะมีผลกระทบต่อสภาพทางสังคม สภาวะเศรษฐกิจและการจ้างงานตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรทางสุขภาพและสังคมของประเทศอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

ผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และการดำเนินชีวิตในสังคม จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมสำหรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวรัฐจึงควรจัดเตรียมโครงการเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองและมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสำเร็จต่อการดำเนินงานนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

2. ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบายร่วมกันอธิบายการผันแปรความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติได้อย่างน้อยร้อยละ 30

การทบทวนวรรณกรรม

นโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ

แผนพัฒนาผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ซึ่งเป็นแผนที่ต่อเนื่องจากแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 1 (2524-2544) ถือเป็นการพัฒนาของการทำงานด้านผู้สูงอายุ ที่เป็นผลมาจากการประชุมสมัชชาโลกว่าด้วยผู้สูงอายุที่กรุงเวียนนาของสหประชาชาติ ที่กำหนดให้มีการจัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ โดยแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 จะเน้นแผนในลักษณะของการบูรณาการที่มองคนเป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนา

แนวคิดพื้นฐานของการจัดทำแผนมีปรัชญาดังนี้ (1) การสร้างหลักประกันในวัยสูงอายุเป็นกระบวนการ การสร้างความมั่นคงให้แก่สังคม (2) ผู้สูงอายุมีคุณค่า และศักยภาพ สมควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุน ให้มีส่วนร่วมอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม (3) ผู้สูงอายุมีศักดิ์ศรีและสมควรดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนของตนได้อย่างมีคุณภาพ ที่สมเหตุสมผล และสมวัย (4) ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ใช่บุคคลด้อยโอกาสหรือเป็นภาระต่อสังคม และถึงแม้ผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งจะประสบความทุกข์ยาก และต้องการการเกื้อกูลจากสังคมและรัฐ แต่ก็ก็เป็นเพียงบางช่วงเวลาของวัยสูงอายุเท่านั้น

โดยมีวิสัยทัศน์ดังนี้ “ผู้สูงอายุเป็นหลักชัยของสังคม” โดยประชากรผู้สูงอายุที่มีสถานภาพดี (สุขภาพดีทั้งกายและจิต ครอบครัวยุบย่น มีสังคมที่ดี มีหลักประกันที่มั่นคง ได้รับสวัสดิการและการบริการที่เหมาะสมอยู่อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรีพึ่งตนเองได้ มีส่วนร่วม มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลและข่าวสารอย่างต่อเนื่อง) ผู้สูงอายุที่ทุกข์ยากและต้องการการเกื้อกูล หากมีการดำเนินการที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้สูงอายุเหล่านี้ส่วนใหญ่ดำรงอยู่ในชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง ครอบครัวยุบย่นและชุมชนเป็นสถาบันหลักในการเกื้อหนุนผู้สูงอายุ ระบบสวัสดิการและบริการจะต้องสามารถรองรับผู้สูงอายุให้สามารถดำรงอยู่กับครอบครัวและชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ รัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในระบบบริการ

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงผู้สูงอายุในฐานะบุคคลที่มีประโยชน์ต่อสังคมเพื่อให้ประชากรทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมการและมีการเตรียมการเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี พึ่งตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตและมีหลักประกัน เพื่อให้ประชาชน ครอบครัวยุบย่น องค์กร ภาคีรัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการกิจด้านผู้สูงอายุ เพื่อให้มีกรอบและแนวทางปฏิบัติสำหรับส่วนต่าง ๆ ในสังคมทั้งภาคประชาชนชุมชนองค์กรภาครัฐและเอกชนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุได้ปฏิบัติงานอย่างประสานและสอดคล้องกัน

รัฐได้จัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 - 2564) โดยจัดแบ่งเป็น 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 3 มาตรการหลัก คือ (1) มาตรการหลักประกัน

ด้านรายได้เพื่อวัยสูงอายุ (2) มาตรการ การให้การศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต (3) มาตรการการปลูกจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ

2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 6 มาตรการหลัก คือ (1) มาตรการส่งเสริมความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ดูแลตนเองเบื้องต้น (2) มาตรการส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน และสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ (3) มาตรการส่งเสริม ด้านการทำงานและการหารายได้ของผู้สูงอายุ (4) มาตรการสนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (5) มาตรการส่งเสริม สนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ และสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อ (6) มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย

3. ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 มาตรการหลัก คือ (1) มาตรการคุ้มครองด้านรายได้ (2) มาตรการหลักประกันด้านคุณภาพ (3) มาตรการด้านครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง (4) มาตรการระบบบริการ และเครือข่ายการเกื้อหนุน

4. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนางานด้านผู้สูงอายุระดับชาติ และการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 2 มาตรการหลัก คือ (1) มาตรการการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนางานด้านผู้สูงอายุระดับชาติ (2) มาตรการส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ

5. ยุทธศาสตร์ด้านการประมวลและพัฒนาคู่มือความรู้ด้านผู้สูงอายุและการติดตามประเมินผลการดำเนินการ ตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ

ประกอบด้วย 4 มาตรการหลัก คือ (1) มาตรการสนับสนุน และส่งเสริมให้หน่วยงานวิจัยดำเนินการประมวลและพัฒนาคู่มือความรู้ด้านผู้สูงอายุที่จำเป็นสำหรับการกำหนดนโยบายและการพัฒนาการบริการหรือการดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ (2) มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุ โดยเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย การพัฒนาการบริการและการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเหมาะสม (3) มาตรการดำเนินการให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติที่มีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง (4) มาตรการพัฒนาระบบข้อมูลทางด้านผู้สูงอายุ ให้เป็นระบบและทันสมัย (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2545: 6-7)

แนวคิดและทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ในกระบวนการของนโยบายสาธารณะนั้น อาจกล่าวได้ว่าขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสำคัญมากกว่าขั้นตอนอื่นๆ เพราะถึงแม้จะมีนโยบายที่ดีและผ่านการกำหนดมาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการก็ตาม แต่หากนำนโยบายไปปฏิบัติแล้วประสบความล้มเหลวก็ย่อมไม่เกิดประโยชน์อันใด แต่กลับจะทำให้ต้องสูญเสียทรัพยากรต่างๆของประเทศ และยังส่งผลเสียต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นประชาชนหรือข้าราชการที่นำนโยบายไปปฏิบัติรวมถึงฝ่ายการเมืองที่เป็นผู้กำหนดนโยบายนั้นด้วย ดังนั้น ในปัจจุบันการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงได้รับความสำคัญและความสนใจมากขึ้น

การนำนโยบายไปปฏิบัตินี้มีลักษณะสำคัญที่น่าสนใจและควรทำความเข้าใจ ดังที่ ริบเลย์ และ แฟรนค์ลีน (Ripley, Randal B. and Grace A. Franklin, 1982: 41) ได้แยกแยะว่าการนำนโยบาย

ไปปฏิบัติ นั้น มีลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ มีผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก (2) ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติล้วนมีวัตถุประสงค์ที่หลากหลายและมักจะแตกต่างกัน (3) นโยบายและโครงการของรัฐมักจะขยายใหญ่โตมากขึ้นทุกวัน (4) หน่วยงานในหลายระดับ จากหลายกระทรวง ทบวง กรม มักจะเข้ามามีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติและ (5) ปัจจัยหลายประการที่มีความสำคัญมากต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ และอยู่นอกเหนือการควบคุม

ในการศึกษาเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น จำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะจะช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นอกจากนี้ ตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติยังช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย สำหรับตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น วรเดช จันทรศร (2551: 129) ได้เสนอไว้ดังนี้ (1) ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (2) ตัวแบบด้านการจัดการ (3) ตัวแบบด้านการพัฒนาองค์กร (4) ตัวแบบกระบวนการระบบราชการ และ (5) ตัวแบบทางการเมือง

ตัวแบบทั่วไป เป็นตัวแบบที่เป็นผลงานของ Van Meter และ Van Horn ซึ่งตัวแบบทั่วไปนี้ได้รวมตัวแปรบางส่วนของตัวแบบอื่น ๆ ไว้ค่อนข้างจะครอบคลุม โดยตัวแบบทั่วไปนี้จะให้ความสำคัญกับปัจจัย 3 ปัจจัย คือ กระบวนการสื่อข้อความสมรรถนะขององค์กรในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และความร่วมมือสนับสนุนของผู้ปฏิบัติ

สำหรับในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ตัวแบบทั่วไปของ แวน มีเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975 อ้างถึงใน วรเดช จันทรศร, 2551: 121) ประกอบด้วยตัวแปรทั้งสิ้น

6 ตัวแปร ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างนโยบายและสมรรถนะในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่มีต่อกัน และความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม ซึ่งได้รับการพิสูจน์ในเชิงประจักษ์แล้ว ตัวแปรอิสระที่อยู่ในตัวแบบนี้ ประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของแวน มีเตอร์ และแวนฮอร์น: กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (วรเดช จันทรศร, 2551: 122) ประกอบด้วย (1) มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (2) ทรัพยากรของนโยบาย (3) การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมสนับสนุนในการนำนโยบายไปปฏิบัติ (4) ลักษณะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (5) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และ (6) ความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม

ในปัจจุบันนี้ ได้มีนักวิชาการให้ความหมายของสวัสดิการสังคมไว้มากมายหลายความหมาย ดังนี้

ทูเมอร์ (John Tumer, 1974: 19) ได้ให้ความหมายของสวัสดิการสังคมไว้ว่าเป็นความพยายามในการส่งเสริมให้ประชาชนมีมาตรฐานความเป็นอยู่พื้นฐานที่มั่นคง โดยครอบคลุมการบริการกับบุคคลและชุมชนในลักษณะของการพัฒนาสังคมรวมถึงเป็นการเสริมสร้างให้บุคคลสามารถเผชิญกับสภาพปัญหาทางร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจ และสังคมได้เป็นอย่างดี

วิจิตร ระวิวงศ์ (2532: 1) ให้ความหมายว่า สวัสดิการสังคม คือ กิจกรรมที่รัฐบาลและเอกชนทุกระดับจัดให้มีขึ้นทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อประกันความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน โดยอาศัยผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้หลากหลายสาขา

ไม่เฉพาะต้องเป็นนักสังคมศาสตร์เท่านั้นและมีจุดศูนย์กลางสำคัญคือประชาชน นอกจากนี้งานสวัสดิการสังคมไม่เพียงแต่จะเป็นการช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนที่ประสบความเดือดร้อนเท่านั้นแต่ยังกินความรวมถึงมาตรการป้องกันและส่งเสริมสวัสดิการสังคมให้ดีขึ้นด้วย

นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์ (2540: 3 อ้างถึงในวันทนีย์ วาสิกะสินธุ์ และนนทพัฒน์ ปีทมดุล, 2538: 2) ให้ความหมายของสวัสดิการสังคมว่า เป็นระบบการจัดบริการสังคมเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนและความมั่นคงทางสังคมในระบบมาตรฐานเพื่อเป็นการพัฒนาสังคมในระดับพื้นฐานและเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยในการดำเนินการด้านสวัสดิการสังคมจะต้องประกอบด้วยสถาบันทางสังคมและบุคลากรที่มีความหลากหลายทางวิชาชีพหรือเป็นสหวิชาชีพเป็นผู้ดำเนินการในแต่ละด้านเพื่อส่งผลให้สภาพความเป็นอยู่ของประชาชน ในสังคมมีมาตรฐานและคุณภาพ

จากความหมายของสวัสดิการทางสังคมที่นักวิชาการแต่ละท่านได้ให้ความหมายไว้สามารถสรุปได้ว่า สวัสดิการสังคม คือ กิจกรรมที่จัดขึ้นโดยองค์กรของรัฐหรือเอกชนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานในด้านต่างๆอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในสังคมให้มีมาตรฐานและคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยกิจกรรมดังกล่าวอาจจัดขึ้นอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้

องค์ประกอบของสวัสดิการสังคมหากเราพิจารณาถึงงานสวัสดิการสังคมในลักษณะที่เป็นสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคม

หรืออาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสวัสดิภาพแล้วจะพบว่างานสวัสดิการเป็นงานที่มีกิจกรรมและขอบเขตที่กว้างขวางมาก ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมดังกล่าวสามารถตอบสนองความต้องการและความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างครอบคลุมในทุกๆด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตนั่นเอง ดังนั้นเราอาจจำแนกองค์ประกอบของสวัสดิการสังคมได้ 7 ประการ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวก็คือปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่หรือสภาพชีวิตที่ดี นั่นเอง โดยปัจจัยดังกล่าวมี ดังนี้ (พงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์, 2536: 31 อ้างถึงในวันทนีย์ วาสิกะสินธุ์ และ นนทพัฒน์ ปีทมดุล, 2538: 3)

- (1) การศึกษา
- (2) สุขภาพอนามัย
- (3) ที่อยู่อาศัย
- (4) การทำงานและการมีรายได้
- (5) ความมั่นคงทางสังคม
- (6) บริการสังคม และ
- (7) นันทนาการ

สามารถจำแนกประเภทของงานสวัสดิการสังคมได้เป็น 3 ประเภท ใหญ่ ๆ ดังนี้ (กรมประชาสงเคราะห์, 2541: 97-98)

1. สาธารณูปการ เป็นการช่วยเหลือโดยทั่วไปแก่ประชาชน หรือครอบครัวที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ โดยจะต้องมีการสอบสวนข้อเท็จจริงหรือทดสอบความจำเป็นก่อน การช่วยเหลือแบบสาธารณูปการนี้อาจปรากฏออกมาในลักษณะดังนี้
 - (1) การให้ความช่วยเหลือแบบรับเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์
 - (2) การให้ความช่วยเหลือเป็นเงิน เป็นการบรรเทาความเดือดร้อน หรือเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยให้ความช่วยเหลือเป็นเงินเพื่อให้คนเหล่านี้นำไปใช้จ่ายในสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต
 - (3) การให้ความช่วยเหลือเป็นสิ่งของเป็นการช่วยเหลือในลักษณะเดียวกันกับการให้ความช่วยเหลือเป็นเงิน แต่เปลี่ยนมาให้ความช่วยเหลือเป็นสิ่งของแทนเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ได้รับความช่วยเหลือนำเงินไปใช้

จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น (4) การให้ความช่วยเหลือเป็นบริการ เป็นการให้ความช่วยเหลือในลักษณะของการให้คำปรึกษาคำแนะนำเพื่อให้ผู้มารับบริการนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา (กรมประชาสงเคราะห์, 2541: 97-98)

2. การประกันสังคม คือ วิธีป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้กับบุคคลหรือครอบครัว ด้วยการสร้างหลักประกันไว้ก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น แนวคิดของการประกันสังคมนี้มีลักษณะที่เป็นการป้องกันปัญหาและเป็นการเสริมสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตด้วยการออมเงินเพื่อเก็บเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อยามที่เกิดความจำเป็น เช่น เมื่อเจ็บป่วย ว่างาน ประสบอุบัติเหตุ หรือชราภาพ เป็นต้น

3. บริการสาธารณะ เป็นลักษณะงานที่รัฐบาลจะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นการทั่วไป โดยไม่คำนึงว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีความเดือดร้อนจำเป็นหรือไม่ (กรมประชาสงเคราะห์, 2541: 99) หรืออาจจะเป็นวิธีการจัดบริการทางสังคมที่จำเป็นต่อการยังชีพซึ่งเป็นบริการที่รัฐหรือเอกชนจัดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนเพราะโดยลำพังแล้วประชาชนไม่สามารถที่จะจัดหาบริการสาธารณะเหล่านี้ได้โดยลำพังตน เนื่องจากบริการสาธารณะเป็นบริการที่มีผลกระทบภายนอก กลไกตลาดจึงไม่สามารถจัดสรรบริการประเภทนี้ได้ ดังนั้นรัฐจึงต้องเข้ามาจัดบริการเหล่านี้ซึ่งอาจจะดำเนินการเองหรือมอบให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ บริการสาธารณะที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ ได้แก่ บริการความปลอดภัย บริการป้องกันประเทศ บริการด้านการศึกษา บริการด้านสาธารณสุข เป็นต้น

จากความหมาย องค์ประกอบ และประเภทของงานสวัสดิการสังคมได้สะท้อนให้เห็นว่าสวัสดิการสังคมเป็นงานที่มีความหลากหลายและ

ครอบคลุมการดำรงชีวิตของคนในสังคมเกือบทุกด้าน ทั้งนี้ก็เพื่อจะเสริมสร้างสวัสดิภาพของคนในสังคมให้ดีขึ้นโดยเฉพาะผู้สูงอายุ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 257 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการกำหนดจำนวนประชากรตามประเภทและเขตพื้นที่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย และมีวิธีการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งได้จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างเครื่องมือคือแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จุดมุ่งหมายเพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ข้อมูลด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีไปปฏิบัติในด้านมาตรฐานของนโยบาย ด้านทรัพยากรของนโยบาย ด้านปริมาณ และคุณภาพของบุคลากร ด้านความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร

3. ข้อมูลด้านผลของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ไปปฏิบัติ

4. ข้อเสนอแนะการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ไปปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ (1) ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด ส่งถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี และ (2) ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามผู้สูงอายุ/ผู้ดูแลผู้สูงอายุรวบรวมและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

ข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้แล้วจะถูกนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) โดยเลือกใช้สถิติ ดังต่อไปนี้ (1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อบรรยายลักษณะต่างๆของตัวแปร และ (2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว (Pearson Correlation) ตัวแปรมากกว่า 2 ตัวแปร (Multiple Regression) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 และ 2

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จต่อการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง

จังหวัดเพชรบุรีพบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ:กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย คือ (1) ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (2) ด้านทรัพยากรของนโยบาย (3) ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร (4) ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้มีนโยบายไปปฏิบัติ (5) ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (6) ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย=4.23 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่านโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย=4.28 รองลงมาคือนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีเป้าหมายของการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมค่าเฉลี่ย=4.25 และผู้สูงอายุได้รับผลประโยชน์จากนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุเห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.17

2. ด้านทรัพยากรของนโยบาย ในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย=4.10 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอแก่การนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติเห็นด้วยมากที่สุดค่าเฉลี่ย=4.16 รองลงมาคือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสถานที่ในการดำเนินงานตามนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุอย่างเพียงพอค่าเฉลี่ย=4.13 และหน่วยงานที่มีส่วนร่วมมีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์

ในการนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติเห็นด้วยน้อยที่สุดค่าเฉลี่ย = 4.02

3. ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากรในระดับเห็นด้วยมากค่าเฉลี่ย=3.84 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติเห็นด้วยมากที่สุดค่าเฉลี่ย= 3.95 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับการอบรม ดูงานหรือศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุค่าเฉลี่ย=3.93 และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีพื้นฐานความรู้ในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุเห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย=3.65

4. ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้ใช้นโยบายไปปฏิบัติในระดับเห็นด้วยมากค่าเฉลี่ย=3.79 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี เห็นด้วยมากที่สุดค่าเฉลี่ย= 3.95 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดีค่าเฉลี่ย=3.77 และส่วนราชการระดับจังหวัดให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี เห็นด้วยน้อยที่สุดค่าเฉลี่ย = 3.70

5. ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติในระดับเห็นด้วยมากค่าเฉลี่ย = 4.13 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่าผู้ปฏิบัติงานมีความยินดีที่จะให้บริการและให้ความร่วมมือแก่บุคคลในหน่วยงานในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติเห็นด้วยมากที่สุดค่าเฉลี่ย=4.23 รองลงมาคือ ผู้ปฏิบัติงานมีความพร้อมที่จะอุทิศและเสียสละเวลาให้การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติค่าเฉลี่ย=4.13 และผู้ปฏิบัติงานมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานตามนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุเห็นด้วยน้อยที่สุดค่าเฉลี่ย=4.05

6. ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารในระดับเห็นด้วยมากค่าเฉลี่ย=3.92 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประชาสัมพันธ์การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในรูปแบบของสื่อต่างๆให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการดำเนินงานและระยะเวลาเห็นด้วยมากที่สุดค่าเฉลี่ย=3.96 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บริการข้อมูลขั้นตอนการดำเนินการตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้วยความชัดเจนค่าเฉลี่ย=3.95 และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้บริการข้อมูลข่าวสาร ตอบคำถามแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยวิธีด้วยตนเองและทางโทรศัพท์ด้วยความชัดเจนเห็นด้วยน้อยที่สุดค่าเฉลี่ย=3.85

7. ระดับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีไปปฏิบัติในระดับพอใจมากค่าเฉลี่ย=3.56 เมื่อพิจารณา

รายชื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุที่มาติดต่อบริการด้านต่างๆเห็นด้วยมากที่สุดค่าเฉลี่ย=3.83 (ด้านความมั่นคงทางสังคม) รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีกลุ่มอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านในชุมชนค่าเฉลี่ย=3.79 (ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน) และองค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนการปฏิบัติศาสนกิจที่วัดของผู้สูงอายุเห็นด้วยน้อยที่สุดค่าเฉลี่ย=3.13 (ด้านความมั่นคงทางสังคม)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อาชีพ (X4) มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีความแรงของความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r = -0.137$)

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบายด้านทรัพยากรของนโยบาย (X6) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความแรงของความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก ($r=0.132$)

3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบายด้าน ปริมาณ และคุณภาพของบุคลากร (X8) มีความสัมพันธ์ เชิงลบ ต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความแรงของความสัมพันธ์ ในระดับต่ำมาก ($r=-0.138$)

4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบายด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (X9) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความสำเร็จ ของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแรงของความสัมพันธ์ ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ($r=0.314$)

5. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบายด้าน ประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร (X11) มีความสัมพันธ์เชิงบวก ต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแรงของความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ($r=0.479$)

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบายมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ปัจจัยส่วนบุคคล 5 ตัวแปร และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย 6 ตัวแปร ร่วมกันอธิบายการผันแปรความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ได้ร้อยละ 33.5 โดยมีตัวแปรอิสระที่มีอำนาจการอธิบายมากที่สุดในสมการมี 5 ตัวแปร จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย ร่วมกันอธิบายการผันแปร ความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ได้อย่างน้อยร้อยละ 30

อภิปรายผล

1. ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณา ray ข้อพบว่า นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ ,นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุสามารถปฏิบัติได้ตามระยะเวลาและขั้นตอนที่กำหนดอย่างต่อเนื่องเห็นด้วยมากที่สุด

2. ด้านทรัพยากรของนโยบายประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านทรัพยากรของนโยบายในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณา ray ข้อพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอแก่การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติเห็นด้วยมากที่สุด

3. ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากรประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากรในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณา ray ข้อพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติเห็นด้วยมากที่สุด

4. ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณา

ray ข้อพบว่า กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสารขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดีเห็นด้วยมากที่สุด

5. ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณา ray ข้อพบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความยินดีที่จะให้บริการและให้ความร่วมมือแก่บุคคลในหน่วยงานในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติเห็นด้วยมากที่สุด

6. ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารประชาชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณา ray ข้อพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประชาสัมพันธ์การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในรูปแบบของสื่อต่างๆให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการดำเนินงานระยะเวลาเห็นด้วยมากที่สุด

7. ด้านความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติประชาชนพึงพอใจเกี่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณา ray ข้อพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุที่มาติดต่อบริการด้านต่างๆเห็นด้วยมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเผยแพร่ความรู้ในเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจ

2. ควรส่งเสริมการอบรมอาชีพให้กับผู้สูงอายุให้หลากหลายโดยมีวิทยากรมาให้ความรู้

3. ควรมีการให้บริการด้านยานพาหนะสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่

4. เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานควรได้รับการอบรมอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

เอกสารอ้างอิง

กรมประชาสงเคราะห์. (2541). รายงานประจำปีกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. กรุงเทพฯ: กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. กรมประชาสงเคราะห์.

แผนพัฒนาผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564)คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

วันทนีย์ วาสิกะสินธุ์ และนนทพัฒน์ ปัทมดูล. (2538). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิจิตร ระวิวงศ์. (2532). อนาคตของสวัสดิการสังคมในประเทศไทย. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง สวัสดิการสังคมไทยในปัจจุบันและอนาคต คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขาสังคมวิทยา. (อัดสำเนา).

วุฒิสาร ตันไชย. (2544). การกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรเดช จันทรศร. (2551). ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). คู่มือการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

F.C. Turner, John. (1977). *Housing by People: Toward Autonomy in Building Environments*. New York: Pantheon Books.

Ripley, Randal B. and Grace A. Franklin. (1982). *Bureaucracy And Policy Implementation*. Homewood, Illinois: The Dorsey Press.

Sharkansky, I. and D. S. Van Meter (1975) *Policy and Politics in American Governments*. New York: McGraw-Hill